

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

з

економічної теорії

на тему:

**«Аналіз взаємозв'язку інфляції та безробіття: світові
тенденції»**

Студентки 2-го курсу ЕТ-21 групи
Баранець А. І.

Науковий керівник:
доц., к. е. н. Лотиш О. Я.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

Тернопіль – 2017 р.

План

Вступ

1. Теоретичні засади взаємозв'язку інфляції та безробіття
2. Аналіз інфляції та безробіття: світові тенденції
3. Аналіз і оцінка економічних важелів регулювання інфляції та зайнятості в Україні
4. Сучасні напрямки регулювання інфляції та безробіття: переваги і практика використання

Висновок

Список використаної літератури

Додатки

Зміст

Вступ	4
1. Теоретичні засади взаємозв'язку інфляції та безробіття.....	5
2. Аналіз інфляції та безробіття: світові тенденції.....	8
3. Аналіз і оцінка економічних важелів регулювання інфляції та зайнятості в Україні.....	12
4. Сучасні напрямки регулювання інфляції та безробіття: переваги і практика використання.....	16
Висновок.....	21
Список використаної літератури.....	22
Додатки.....	23

Вступ

Інфляцію і безробіття вважають двома основними факторами макроекономічної нестабільності. Тому практичний і теоретичний інтерес представляє проблеми взаємозв'язку інфляції та безробіття. Це складні соціально-економічні явища. Вони в тій чи іншій мірі присутні в будь-якій сучасній економіці.

Взаємозв'язок між інфляцією та безробіттям є досить актуальною темою як для України так і для інших країн. Зв'язок між ними настільки міцний, що вони подібно стихійному лиху з важкими соціально-економічними наслідками безпосередньо для населення держав, на території яких протікають дані процеси.

Однак цей зв'язок є більш складним ніж це здається на перший погляд і впродовж 45 років декілька разів порушувався. Так як інфляція і безробіття є двома найбільш важливими економічними показниками, які впливають на нас у нашому повсякденному житті, важливо мати уявлення про їх взаємозв'язок.

Об'єкт: інфляція та безробіття.

Предмет: взаємозв'язок інфляції та безробіття.

Мета роботи: проаналізувати важелі регулювання інфляції та безробіття в Україні та іноземних країнах.

Завдання: під час написання курсової роботи перед собою були поставленні такі завдання: описати теоретичні засади інфляції та безробіття, а також їх взаємодії; відшукати та проаналізувати взаємозв'язок інфляції та безробіття США, ЄС, Японії та України; проаналізувати важелі їх регулювання.

Хронологічні межі: дана робота охоплює період 2010-2017 рр.

Структура: курсова робота має таку структуру: вступ, розділ 1, розділ 2, розділ 3, висновок, список використаної літератури.

1. Теоретичні засади взаємозв'язку інфляції та безробіття

Краще зрозуміння взаємозв'язку між інфляцією і безробіттям, а також напрямками їх регулювання, потрібно розглянути їх теоретичні засади. Отже безробіттям вважається ситуація, коли особа працездатного віку не в змозі влаштуватися на роботу, але хотіла б її отримати.

Економісти ділять безробіття на безліч різних категорій. Найширшими є дві категорії – це добровільне і вимушене безробіття. Коли безробіття має добровільний характер, це означає, що людина добровільно залишила роботу, щоб знайти нову. В іншому випадку, коли безробіття є вимушене, людина була звільнена і тепер шукає іншу роботу. Якщо зануритись глибше, добровільне і вимушене безробіття поділяється на чотири типи:

- фрикційне безробіття виникає, коли людині після того, як вона залишила місце працевлаштування, то природно, потрібен час, щоб знайти іншу роботу, що робить цей тип недовговічним;
- циклічне безробіття виникає через самі ділові цикли. Циклічне безробіття зростає під час спаду періоду і знижується під час економічного зростання;
- структурне безробіття з'являється внаслідок технологічних досягнень, коли людина втрачає роботу, якщо її навички застаріли;
- сезонне безробіття виникає внаслідок зміни сезону, коли підприємство тимчасово не має потреби у наймі певного виду робочої сили.

В свою чергу поняття «інфляція» пояснюється як стійке зростання цін на товари та послуги, і вимірюється як щорічна процентна змінна. В умовах інфляції ціни на товари з часом ростуть. Іншими словами, в міру зростання інфляції, одиниця товару втрачає свою ціну, і ви можете купити меншу кількість товарів і послуг. Тобто, коли ціни ростуть, а вартість грошей падає, виникає інфляція.

Вартість грошової одиниці виражається в термінах її купівельної спроможності, що є кількістю реальних, фактичних або матеріальних послуг,

які можна купити за гроші в певний момент часу. Коли рівень інфляції зростає, спостерігається зниження купівельної спроможності грошей. За останні роки найбільш розвинуті країни намагаються підтримувати рівень інфляції в 2-3% за допомогою грошово-кредитної політики, інструменти якої використовуються центральними банками. Ця загальна форма грошово-кредитної політики відома, як таргетування інфляції.

Немає єдиної теорії причини виникнення інфляції, яка універсально узгоджена економістами і вченими, проте є кілька гіпотез, які досліджуються. Їх можна класифікувати таким чином:

- інфляція попиту – інфляція котра виникає коли витрати від виробництва збільшуються. Коли це відбувається, підприємство змушене підвищувати ціни, щоб зберегти свої прибутки. Підвищені витрати можуть включати в собі такі речі як заробітна плата, податки, подорожчання ресурсів або імпорту.

- грошова інфляція – інфляція котра виникає з надмірною пропозицією грошей в економіці. Так само як і будь-який інший товар, ціни на речі визначають їх попит і пропозицію. Якщо є забагато певного виду товару, то його ціна падає. Якщо це стосується грошей, і пропозиція на них занадто велика, їх вартість падає, в результаті цього, ціни на все решта встановлюються в доларах і повинні зростати. Ця теорія часто сприяє школі «монетаристської» економіки.

- інфляцію заробітної плати – інфляція, коли рівень безробіття високий, кількість безробітних, бажаних працювати, значно перевищує кількість робочих місць, що означає, що пропозиція робочої сили значно перевищує попит на нього.

В результаті виникає потреба роботодавців в «ставці» на оплату послуг працівникам за рахунок більш високої заробітної плати. У цьому випадку заробітна плата лишається на попередньому рівні, а інфляцію в буквальному сенсі не буде існувати.

В зворотному випадку, де рівень безробіття є низьким, що попит на робочу силу (роботодавцями) перевищує пропозицію. В такому напруженому ринку праці роботодавці не вагаються, щоб запропонувати більш високу заробітну плату, щоб залучити працівників, що призводить до зростання інфляції на заробітну плату.

А. Філіпс визначив наявність «природного рівня безробіття» (6-7%), при якому існує постійний рівень заробітної плати. Якщо рівень безробіття падає нижче «природного рівня», то виникає швидкий приріст заробітної плати і підвищуються темпи інфляції. У тому випадку, коли рівень безробіття перевищує «природний рівень», темп приросту заробітної плати зменшується, виникає дефляція.

Одним з дослідників взаємозв'язку інфляції та безробіття був англійський економіст А. Філіпс, котрий 1958 р. проаналізував взаємозв'язок рівня безробіття і ставки заробітної плати Великобританії за сторічний період. Він встановив, що існує зворотня залежність між рівнем безробіття і приростом номінальної заробітної плати. Виразивши її у графічній формі, вона отримала назву крива Філіпса.

В той же час А. Філіпс не відстоював точність виявленої ним залежності, вважаючи необхідним подальші дослідження зв'язку між безробіттям і заробітною платою (Рис. 1).

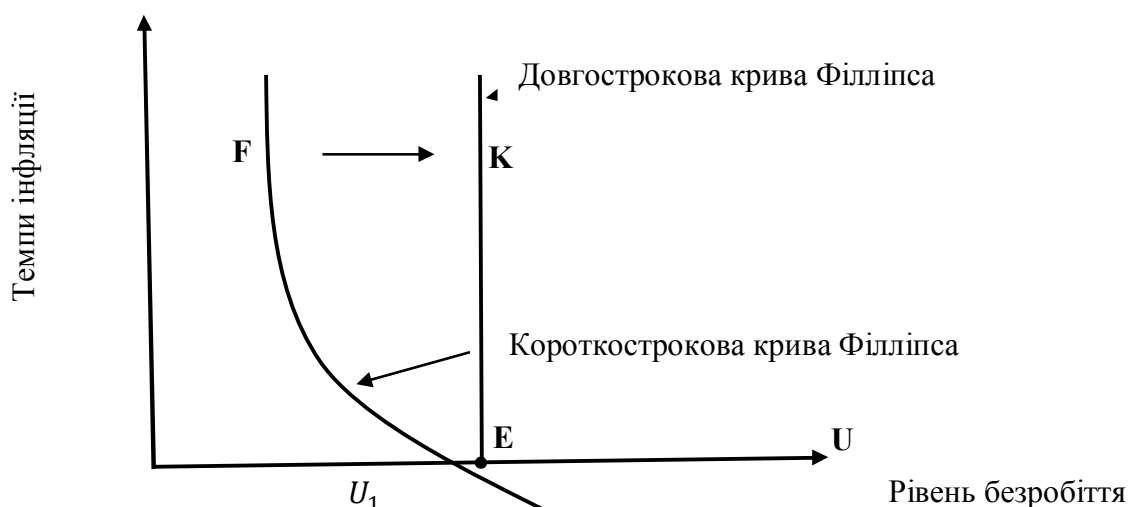

Рис. 1. Короткострокова і довгострокова криві Філіпса

Подальші дослідження привели, до сучасного вигляду кривої Філіпса, котрий характеризується наступними особливостями:

- замість показника темпів приросту заробітної плати використовують показник темпів інфляції, припускаючи, що вони змінюються синхронно;
- враховуються очікувані темпи інфляції, а також шоки припущення.

Короткострокова і довгострокова криві Філіпса відображають залежність темпів інфляції та рівня безробіття, що показано на рисунку [13, ст. 376].

Точка Е на графіку відповідає положенню рівноваги на ринку праці, при якому існує єдиний рівень безробіття U_1 , що передбачає тільки фрикційне і структурне безробіття. Інфляція в точці є рівна нулю. При падінні рівня безробіття нижче величини U_1 сукупний попит збільшується, а темпи інфляції при короткостроковому періоді зростають. При зростанні рівня безробіття вище величини U_1 знижується рівень цін.

Вплив очікуваної інфляції, рівень безробіття і шоків змін пропозиції можна зобразити математично за допомогою рівняння:

$$\pi = \pi^e - \beta(u - u^e) + \varepsilon$$

де π – фактичний рівень інфляції, π^e – очікуваний рівень інфляції, β – параметр більший від нуля, u – фактичний рівень безробіття, u^e – природний рівень безробіття, ε – шоківна зміна пропозиції.

Прийнято вважати, що встановлена Філіпсом зворотня взаємозалежність між рівнями інфляції і безробіттям характерна тільки для короткострокового періоду і може бути використана для визначення альтернативи між ними, хоча інфляційне очікування може призвести до зсуву кривої і обтяжить рішення проблеми економічного вибору.

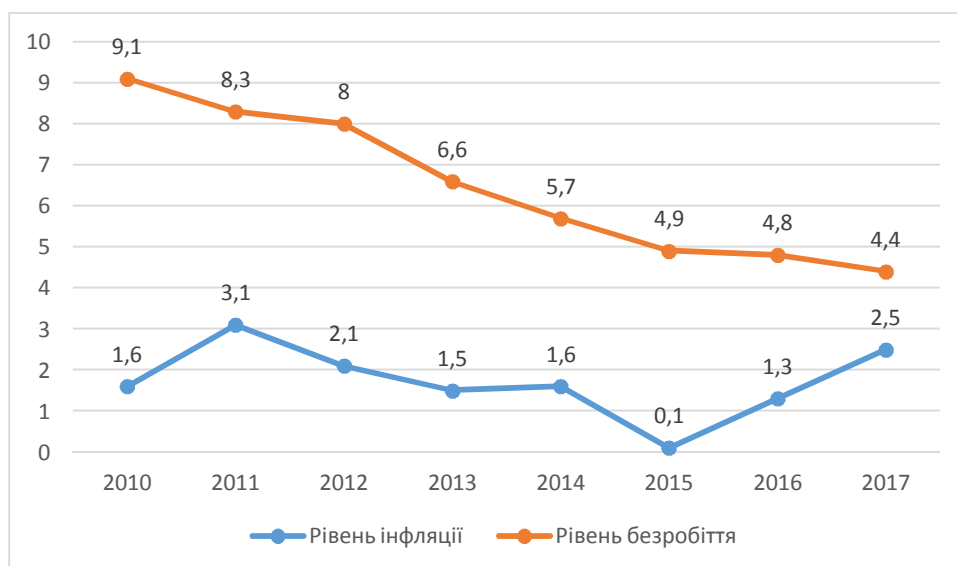
Як висновок можна зробити твердження, що в умовах неповного завантаження виробничої могутності при безробітті, перевищуючи природній рівень, політика стимулювання сукупного попиту, хоч і призведе до стимулювання номінальної заробітної плати в довгостроковому періоді, буде

супроводжуватися зниженням середніх і сукупних витрат в результаті дії позитивного ефекту масштабу і економії на постійних затратах.

2. Аналіз інфляції та безробіття: світові тенденції

Рівень інфляції у США є нижчим ніж очікувався за останні роки. Історія інфляції в Америці бачила свої злети і падіння. У 2015 р. країна займала 10 місце в світі за рівнем інфляції. Основні економічні показники, які характеризують інфляцію США є: індекс споживчих цін, що відображає динаміку вартості кошика споживчих товарів і послуг; індекс роздрібних цін – показник, що вимірює середній рівень цін на роздрібному ринку; індекс вартості життя, який відображає зміну ринкової вартості основних елементів споживчих витрат, пов'язаних з ростом споживчих цін на товари і послуги (рис. 2).

Рис. 2. Рівень інфляції та безробіття США за період 2010-2017 рр.

Всі перераховані показники розраховуються Bureau of Labor Statistics і публікуються щомісяця, починаючи з 1919 року. Статистичні дані на кінець місяця, в якому вони опубліковані, служать найбільш популярним методом вимірювання інфляції в США. За час свого існування метод розрахунку цього показника неодноразово змінювався, адаптуючись до поточних умов. Наприклад, до скорочення окремих видів продуктів у воєнні роки, до нових даними перепису населення, зміни звичок споживання.

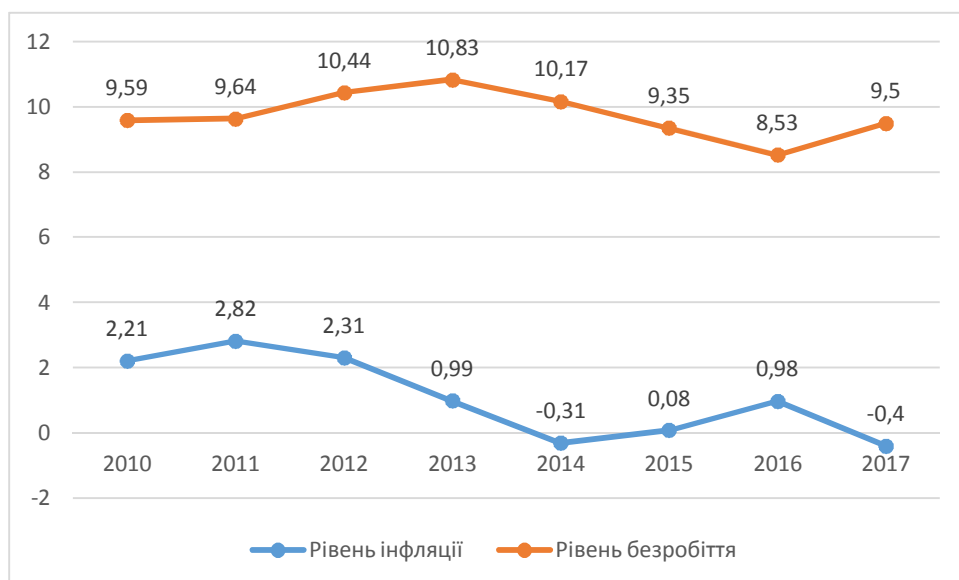
В останні роки намітилася певна тенденція в поведінці виробників товарів і послуг. Щоб не лякати споживача, виробники продовольчих товарів не збільшують ціну на конкретний продукт, а зменшують його кількість в упаковці або його вагу.

Аналізуючи рівень інфляції в країні, треба не забувати, що вона тісно пов'язана з рівнем безробіття, продуктивності і оплати праці. Безробіття, хоча і повільно, але знижується. Станом на 2016 рік її рівень був 4,8%. Продуктивність праці в 2016 році зросла на 2,9%, оплата праці - на 1,9%. Встановлена законом годинна ставка оплати праці зросла з 75 центів в 1950 році до 7,25 долара в 2009 році, майже в 10 разів.

Ще один важливий показник, обумовлений інфляцією, – індексація, автоматичне підвищення або зниження рівня зарплати, цін, процентних ставок і т.д. в залежності від зміни перерахованих вище індексів. Якщо розглянути показник інфляції в історичному плані з 1914 по 2016 рік, то в середньому за цей період він був на рівні 3,4%. На думку ряду економістів, реальний рівень середньорічної інфляції за останні 20 років становить 7,5-8,4%. Найвищий показник інфляції був в червні 1920 року - 23,7%. До Другої світової війни рівень цін в США був відносно стабільним, потім настав період неухильного зростання індексу цін.

У 2017 році Європейський Союз займає 5 місце за рівнем інфляції у світі. Інфляція розраховується на основі Європейського Індексу Споживчих Цін на Товари і Послуги. Індекс розраховується однаковою методом у всіх країнах, що входять до складу ЄС, використовуючи єдиний набір визначень, а також список товарів і послуг.

Важливо відмітити рівень безробіття в ЕС. Він склав 8,53% за 2016 р., порівняно з 9,35% за 2015 р. Це найнижчий показник за останні 10 років. За оцінкою Євростату рівень безробіття з кожним роком знижується (Рис. 3).

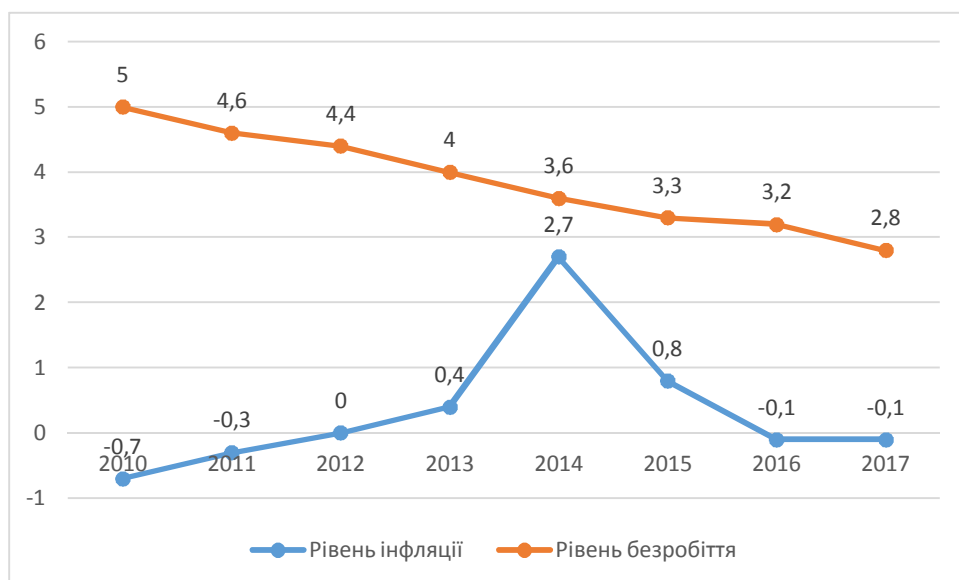

Рис. 3 Рівень інфляції та безробіття ЄС за період 2010-2017 рр.

Продуктивність праці в країнах ЄС дещо відрізняється порівняно з США і Японією, і знаходиться на нижчому рівні. Причиною є бажання європейського уряду залучити якнайбільший відсоток безробітних до праці. Як показано вище в графіку зросла частка зайнятого населення. Та за даними Євростату до неї відноситься і частина з невисоким рівнем освіти, що не здатна впоратися з найновішими технологіями. Проте це не призвело до зниження загальної продуктивності ринку праці.

Всього десятиліття японська система управління працею вважалася серед підприємців і вчених однією з найбільш ефективних моделей. Економіка Японії на сьогоднішній день є найбільш розвинутою економікою в світі. За обсягом промислового виробництва і за розміром ВВП цієї держави займає третє місце серед країн світу, поступаючись позиції тільки Сполученим Штатам і КНР.

Загальновідомим є той факт, що Японія у післявоєнні часи досягла колосальних результатів у розвитку економіки. Головним чином завдяки своєрідній системі керування зайнятістю, яка була зорієнтована на довгострокове закріплення кадрів на підприємстві, тобто на так званий «закритий ринок праці» (Рис. 4).

Рис. 4 Рівень інфляції та безробіття Японії за період 2010-2017 рр.

У країні спостерігається найнижчий рівень безробіття в світі. Згідно з даними 2016 року, його показник склав близько 3,2%. Інфляція в 2010 році була відсутня. Згідно з даними на 2016 рік, рівень інфляції підвищився до показника -0,1%. Починаючи з 2014 року, відзначають фахівці, економіка Японії успішно вийшла з рецесії. Зростання ВВП, згідно з даними уряду, в річному численні дає 2,2%.

3. Аналіз і оцінка економічних важелів регулювання інфляції та зайнятості в Україні

Сучасна економіка України – це досить складне динамічне явище, яке досить чутливо реагує на помилки в управлінні та політиці. За умови глобальної валютно-фінансової кризи, яка бере початок восени 2008 р. і не закінчилася до сьогодні, питання інфляції стоїть дуже гостро. А той факт, що негативні наслідки для вітчизняної економіки надмірно глибші ніж для суттєвої більшості країн світу, які також потерпають від світової фінансової кризи, свідчить про необхідність детальнішого дослідження негативних проявів інфляційних процесів в Україні, виявлення внутрішніх суперечностей, які лежать на їх основі.

Індекс інфляції, або, як його інакше називають індекс споживчих цін – це показник, який характеризує зміну загального рівня цін на товари і послуги, які купує населення для власного споживання (Табл. 1).

Таблиця 1

Індекси споживчих цін в Україні за період 2013-2017 роки

№ п/п	Період	2013	2014	2015	2016	2017
1	Січень	100,2	100,2	103,1	100,9	101,1
2	Лютий	99,9	100,6	105,3	99,6	101,0
3	Березень	100,0	102,2	110,8	101,0	101,8
4	Квітень	100,0	103,3	114,0	103,5	100,9
5	Травень	100,1	103,8	102,2	100,1	
6	Червень	100,0	101,0	100,4	99,8	
7	Липень	99,9	100,4	99,0	99,9	
8	Серпень	99,3	100,8	99,2	99,7	
9	Вересень	100,0	102,9	102,3	101,8	
10	Жовтень	100,4	102,4	98,7	102,8	
11	Листопад	100,2	101,9	102,0	101,8	

12	Грудень	100,5	103,0	100,7	100,9	
13	За рік	100,5	124,9	143,3	112,4	104,9

*значення індексу подаються у % відносно попереднього місяця.

Дані таблиці індексів споживчих цін в Україні показують економічний спад в державі, що частково обумовлений світовою фінансовою кризою, внутрішньою політичною нестабільністю, соціальною конфронтацією, недосконалим законодавством супроводжується негативними соціально-економічними наслідками. При цьому, одним з головних перепон на шляху відновлення економічного росту виступає інфляція, для визначення якої необхідно розробити ефективну антиінфляційну економічну політику.

Формуючи антиінфляційну політику, потрібно враховувати різнобічність і взаємозалежність всіх факторів, котрі утворюють інфляцію, оскільки тільки тоді можна реально оцінити масштаби впливу антиінфляційних заходів на терміни стабілізації, темпи економічного росту, а також формування структури і пропорцій економіки.

Антиінфляційні заходи повинні відповідати сучасному періоду, а тому мати гнучкість і коригуватися відповідно до темпів змін, які виникають в економіці на певних етапах її розвитку. Всі окремі етапи повинні логічно доповнювати один одного і діяти скоординовано і синхронно.

Основою ефективної боротьби з інфляцією в Україні повинні стати пріоритетні завдання виходу країни з сучасної економічної кризи, а саме:

- ефективна інвестиційна політика, яка повинна бути спрямована на розвиток найважливіших галузей економіки;

- реформування системи оподаткування. Нова податкова система повинна характеризуватися двома основними факторами: можливостями господарюючих суб'єктів (платників податків) і потребами бюджету, за умови узгодження потреб з господарюючими суб'єктами;

- реальна приватизація, котра дає можливість не тільки знизити видаткову частину держбюджету за рахунок ліквідації дотацій і субсидій, а й

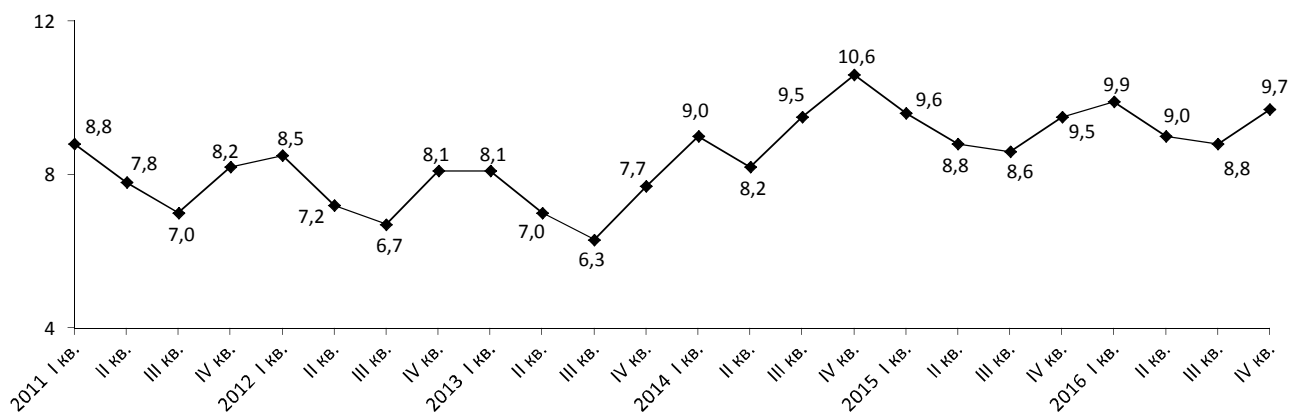
завдяки отриманню коштів від реалізації об'єктів колишньої державної власності поповнити дохідну. Це є важливим тактичним заходом в боротьбі з інфляційними піками зростання цін.

В майбутньому для уряду України доцільно буде поставити перед собою такі ключові задачі:

– по-перше, використання всього арсеналу заходів з ціллю подальшого придушення інфляційних факторів. Поетапний план дій дасть можливість спочатку загнати інфляцію в так званій «коридор безпеки», а потім усунути економічні диспропорції немонетарних факторів інфляції;

– по-друге, оптимізація характеру і структури державних витрат, при цьому не відмовляючись від державних обов'язків по захисту соціально вразливих прошарків населення.

За останні 5 років безробіття залишається найгострішою проблемою України. Офіційна статистика показує, що рівень безробіття за 2017 рік скорочується. Дані уряду і експертів дещо відрізняються, тому на думку останніх приховане безробіття зростає (Рис. 5).

(у % до економічно активного населення відповідного віку)

Рис. 5. Рівень безробіття населення віком 15–70 р. за період 2011–2016 рр.

Статистичні дані про ситуацію на ринку праці в Україні зафіксовано, що одне вакантне місце приходиться на 9 безробітних. На друге півріччя 2016 року ця цифра сягнула 11 чоловік (Табл. 2).

Таблиця 2

Рівень безробіття в Україні за 2016 р. [14]

тис. осіб

Період (квартал)	Всього населення	Економічно активне населення	Зайняте населення	Безробітне населення	Рівень безробіття	Зареєстрованих безробітних
I	42708,6	17194,9	15428	1766,9	10,30%	498,6
II	42658,1	17273	15582,8	1690,2	9,80%	462,5
III	42635,1	17337	15675,7	1661,3	9,60%	429,5
IV	42584,5	17303,6	15626,1	1677,5	9,70%	407,2

Експерти відмічають, що офіційні статистичні дані багато в чому змовчують і можуть відрізнятись, адже багато громадян не стають на облік в Центр зайнятості або ж працюють неофіційно. Крім того, офіційні дані не враховують АР Крим і неконтрольовані Києву території Донбасу. При цьому є великий ризик росту прихованого безробіття. У зв'язку з підвищенням мінімальної заробітної плати, багато підприємств переводять співробітників на неповний робочий день, або на півставки. Набирає обороти і тіньова зайнятість через збільшення податкове навантаження на роботодавців.

Економічним важелем регулювання безробіття є створення умов для повної, добровільної та продуктивної зайнятості. Основними напрямками регулювання зайнятості, що пропонуються в Україні є ряд заходів:

- підтримка самостійної зайнятості населення, розвиток підприємницької діяльності;
- сприяння підвищення якості робочої сили, розвитку системи професійного навчання кадрів на протязі всього життя з урахуванням потреб ринку праці;
- посилення мотивації до легальної зайнятості;
- підтримка громадян, які не здатні конкурувати на ринку праці;
- соціальна підтримка безробітних, зареєстрованих в державній службі зайнятості, з метою повернення їх до продуктивної зайнятості;

- забезпечення соціального захисту громадянам України, котрі працюють закордоном;
- сприяння підготовки робочої сили, професійний рівень, кваліфікаційний склад якої відповідає вимогам ринку праці.

Рис. 5 Взаємозв'язок інфляції та безробіття в Україні за період 2013-2016 рр.

Аналіз розвитку економіки України показує неоднозначну залежність між темпами інфляції і безробіття. МОП розробила рекомендації, щодо критичних показників інфляції та безробіття, тобто встановлені певні показники цих явищ, при яких держава або державний управлінський апарат має приймати кардинальні рішення. В Україні основою для виявлення та регулювання рівня інфляції та безробіття є Кейнсіанський хрест. Він дає можливість більш чітко прогнозувати і аналізувати явища інфляції та безробіття. Для цього державою використовуються сучасні аналітичні програмні засоби.

Проте ці дані не будуть максимально точними, оскільки великий відсоток економіки України знаходиться в тіні. Саме ця непрозорість є однією з головних факторів, що заважає регулюванню інфляції в цілому.

3. Сучасні напрямки регулювання інфляції та безробіття: переваги і практика використання

Інфляція та безробіття несуть загрозу економіці будь-якої держави. Проте як правило потерпають найбільш незахищені прошарки населення. Взаємозв'язок між інфляцією і безробіттям існують і регулюються законним шляхом силами державного управління. Як показує практика у різних державах використовуються сучасні аналітичні програмні засоби, які мають основу на статистичних даних макро-, регіонального та мікрорівня для моделювання соціально-економічних ситуацій, що допомагає зробити найбільш реалістичні прогнози економічної ситуації.

Фіскальна політика держави США направлена на регулювання державних доходів і витрат, що є головним антиінфляційним інструментом. Коли інфляція зростає, держава скорочує витрати, зменшуючи об'єм грошей в економіці. Другим важелем слугує податкова політика, піднімаючи податки, тим самим скорочуючи доходи людей і попит на товари і послуги. Скорочувати витрати і доходи не є найкращим методом боротьби з інфляцією, тому Конгрес дуже обережно використовує важелі її регулювання.

Найдієвішим рішенням боротьби з безробіттям на думку уряду Сполучених Штатів Америки є створення нових робочих місць. Як правило економічного росту на 2-3 відсотки цілком достатньо, щоб створити 150000 робочих місць, необхідних для запобігання високого рівня безробіття. Коли безробіття зростає вище 6-7 %, це означає, що економіка не дозволяє створити достатню кількість робочих місць. Тоді уряд приймає рішення для боротьби з нею. Відомі деякі історичні приклади:

– Грошово-кредитна політика – є потужним, швидким і ефективним рішенням регулювання безробіття. Більш низькі процентні ставки дозволяють сім'ям купувати те, в чому вони мають потребу. Це включає в себе дорогі речі, як автомобілі, будинки, побутова техніка. Це стимулює достатній попит, для покращення економіки. Низькі процентні ставки дозволяють компаніям

займати менше, що дає капітал, щоб найняти нових працівників та задовільнити зростаючий попит;

– податково-бюджетна політика – необхідна, коли грошово-кредитна політика не є достатньо дієвою і виникає необхідність у фіскальній. Уряд повинен знизити податки, або збільшити витрати. Стимулююча фіскальна політика є повільнішою за грошово-кредитку, тому займає багато часу у Конгресу і Президента, щоб продумати подальші кроки. але така політика є ефективнішою при виконанні;

– фінансування освіти.

В країнах ЄС існує 2 основні моделі регулювання зайнятості:

- 1) рейнська (Франція, Німеччина, скандинавські країни, тощо);
- 2) англосаксонська (Великобританія, тощо).

Рейнська (європейська) побудована на припущенні, що наймана робоча сила об'єктивно займає більш низькі позиції на ринку праці, ніж роботодавці, а тому потребує державного захисту у формі досить високих рівнів законодавчо встановленої заробітної плати, універсального соціального та медичного страхування та спеціальних державних органів, які захищають права працівників. У межах англосаксонської моделі роботодавці та наймані працівники розглядаються як «рівні гравці» на ринку, а держава лише забезпечує безперербійне функціонування необхідних для ринку елементів: конкуренції, юридичної системи, обмеження монополії тощо [5].

Основою регулювання інфляції в ЄС став Маастріхський договір для проведення загальноекономічної і фінансової політики, кінцевою ціллю якої було введення єдиної валюти «євро», яка з 2002 року стала використовуватися і в готівковій формі.

Загальновідомим є той факт, що Японія у післявоєнні часи досягла колосальних результатів у розвитку економіки. Головним чином завдяки своєрідній системі керування зайнятістю, яка була зорієнтована на довгострокове закріплення кадрів на підприємстві, тобто на так званий «закритий ринок праці». Всього десятиліття японська система управління

працею вважалася серед підприємців і вчених однією з найбільш ефективних моделей.

Міністерство праці Японії розробило і намагається реалізувати ряд комплексних заходів, спрямованих на стабілізацію ринку праці країни, серед яких:

- керівникам фірм, які прагнуть зберегти робочі місця в умовах циклічних коливань попиту на робочу силу, виділяються дотації на підтримку зайнятості;

- з огляду на динамізм середніх і малих підприємств і спираючись на закон «Про сприяння вдосконаленню управління питаннями зайнятості на середніх і малих підприємствах з метою забезпечення їх трудовими ресурсами», Міністерство праці Японії бере участь в організації навчання працівників і створенні привабливих умов праці на венчурних та інших середніх і малих підприємствах;

- на основі закону «Про забезпечення зайнятості за видами робіт» роботодавцям, які розширюють можливості працевлаштування і розвитку професійних здібностей працівників при перетіканні робочої сили з одних галузей промисловості (або підприємств) в інші, організовуючи конференції та семінари, на яких можна отримати інформацію, що полегшує перерозподіл робочої сили, надаються субсидії;

- серед передбачених Міністерством праці заходів – сприяння в працевлаштуванні випускників навчальних закладів. Організації із забезпечення зайнятості населення проводять професійне консультування випускників середніх школи і надають їм послуги з пошуку роботи. Університети і коледжі також допомагають своїм випускникам у професійній орієнтації та працевлаштуванні;

- відповідно до закону «Про сприяння в працевлаштуванні та іншої допомоги інвалідам» здійснюються програми по підтримці і підвищенню рівня зайнятості інвалідів;

- функціонує також система страхування по безробіттю. Людям, які втратили роботу, виплачується допомога. Вживаються заходи, спрямовані на запобігання масових звільнень, розширення можливостей працевлаштування.

В Японії ефективно функціонує комплекс законодавчих актів у сфері зайнятості. Всі заходи, що розробляються на їх основі, представляють собою систему управління питаннями забезпечення зайнятості населення, центральне місце в якій займає закон «Про по забезпеченню зайнятості населення».

Основними завданнями системи управління питаннями забезпечення зайнятості в Японії є:

- збір і аналіз даних про ситуацію на ринку праці: інформація про зайнятість і тенденції в динаміці безробіття, про вакансії та зверненнях з приводу працевлаштування; інформація, необхідна роботодавцям для підбору кадрів і управління персоналом;

- організація самообслуговування клієнтів, використання ними комп'ютерів для отримання адрес і номерів телефонів роботодавців, які повідомили про вакансії;

- надання профорієнтаційних послуг, організація зустрічей начальників відділів кадрів підприємств, організація зустрічей роботодавців, які пропонують роботу з особами, зайнятими її пошуком;

- працевлаштування керівного персоналу та працівників середньої ланки, яким займаються спеціальні організації, які керують даними про кваліфікованих фахівців;

- організація навчання і перенавчання громадян із збереженням виплати допомоги по безробіттю протягом усього періоду проходження таких курсів. У Міністерстві праці існує спеціальна організація, яка називається Корпорацією зі сприяння у працевлаштуванні, де знаходяться центри підвищення кваліфікації, які займаються професійною перепідготовкою та організують курси підвищення кваліфікації.

Як показують статистичні дані кожна з високорозвинених країн певний час потерпала від кризи, високого рівня інфляції та безробіття. Проте кожна з

них змогла знайти власні шляхи подолання проблем та подальшого регулювання економіки. Як показує практика не кожне вирішення підходить однаково для тої чи іншої країни.

Висновок

Питання взаємозв'язку інфляції та безробіття були і є предметом уваги багатьох представників економічної науки і різних наукових шкіл. Інфляцію і безробіття вважають двома основними факторами макроекономічної нестабільності. Вони будуть існувати, доки буде існувати економіка, а їхній тісний зв'язок завжди буде створювати труднощі.

Основним інструментом вивчення їх взаємодії виступає крива Філіпса, яка показує існування зворотної залежності рівня безробіття приростом номінальної заробітної плати. У сучасному світі у кривій Філіпса замість темпів приросту номінальної заробітної плати прийнято розглядати темпи приросту цін, тобто саму інфляцію. Якщо зростає заробітна плата, то зазвичай зростають і ціни.

На поведінку людей, виробничу активність населення впливають не тільки зростання цін, а й очікування. Якщо вони раціональні, то раціональна і поведінка. Людей не цікавить номінальна заробітна плата, а реальна. Сама інфляція стає тепер залежною від ступеня довіри до дій виконавчого органу влади. Політика вибору між безробіттям і інфляцією втрачає свою актуальність. Основні акценти зміщуються в бік вивчення факторів, під впливом яких формуються очікування.

Проте точність даних про рівень інфляції і безробіття залежить також від рівня тіньової економіки, що приховує великий об'єм інформації.

Кожна країна мусить шукати свої найбільш придатні шляхи регулювання інфляції та безробіття, у випадку якщо вони будуть не правильними, це може принести для країни більше шкоди ніж користі.

Список використаних джерел

1. Inflation: What Is Inflation? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.investopedia.com/university/inflation/inflation1.asp>
2. Індекс інфляції в Україні в 2017 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://insiders.com.ua/spravochnik/indeks-inflyatsii>
3. Central intelligence agency [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html>
4. Стрежнева М. проблемы социальной политики в Европейском союзе / М. Стрежнева // Мировая экономика и международные отношения. – 2008. – С. 22-31
5. Фінансовий портал Минфин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/index/infl/>
6. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=16036607>
7. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Орленко О. Споживчий ринок України в умовах Інфляції / О. Орленко // Вісник КНТЕУ. – 2009. – № 3. – С. 15–25
9. Мельник О. Антиінфляційна політика як фактор економічного зростання в Україні //Банківська справа. - 2000. - № 3. - С. 11-16
10. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
11. Сніжко О.В. Видатки антиінфляційної політики в Україні //Вісник Київського університету імені Т.Шевченка. - 1998. - Вип. 8: Міжнародні відносини. - С. 67-75.
12. Сайт Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua>
13. Селищев А. С. Макроэкономика. 3-е изд. СПб. : Питер 2005, ст. 376

14. Сайт Міжнародної організації праці (МОП) [Електронний ресурс]. –
Режим доступу: <http://dsp.gov.ua/>